

به بۆنه‌ی بیست و هه‌شته‌مین سالیادی ده‌رچوونی گوڤاری (رامان)ه‌وه

## (رامان) مه‌شه‌لی درێژهدان به کولتووری کوردی

پ. د. که‌مال سه‌عدی

ته‌نانه‌ت بیته‌ مینبه‌ریکی گرنگی پۆشنبیریش، نه‌ک سنووردار بیته‌ به‌ پلاتفۆرمیکی نه‌ده‌بی، به‌ لکوو له‌ وه‌شی تیپه‌راندووه‌ بۆ نه‌وه‌ی بیته‌ گۆره‌پانیک بۆ گفتوگۆی قوولی فیکری و په‌خه‌یی.

### فره‌چه‌شنی و ده‌وله‌مه‌ندی کولتووری

گوڤاره‌که‌ به‌ پیشکه‌شکردنی ناوه‌پۆکی هه‌مه‌چه‌شن، به‌ تیکه‌لکردنی نه‌ده‌ب، په‌خه‌، فه‌لسه‌فه، میژوو، هونه‌ر، جگه‌ له‌ لیکۆلینه‌وه‌ی قوول له‌ سه‌ر زمان و کولتووری کوردی، جیا‌ده‌کریتیه‌وه‌ . ئاستیکی به‌رزی کوالیتی له‌ دیزاین و به‌رهمه‌پاندا پاراستوو و وای کردوو بیته‌ مۆدیلکی پیشه‌نگ له‌ دنیای پۆژنامه‌گه‌ری و پۆشنبیری کوردیدا، هه‌روه‌ها توانیویه‌تی نووسه‌ر و بیرمه‌نده‌ دیاره‌کانی هه‌رچوار پارچه‌کانی کوردستان و تاراوگه‌ بۆ خۆی رابکێشیت، که‌ له‌ ده‌وله‌مه‌ندکردنی ناوه‌پۆکه‌کی و به‌هێزکردنی پێگه‌ی خۆی له‌ گۆره‌پانی پۆشنبیریدا به‌شدارییان کردوو.

له‌دوای ده‌رچوونی یه‌که‌م ژماره‌ی گوڤاری «رامان» له‌ سالی (۱۹۹۶)ه‌وه‌ تا ده‌رچوونی ژماره‌ (۳۲۹) به‌ شیوه‌یه‌کی جیگیر و دانه‌ب‌راو له‌ کاروانه‌ پۆشنبیرییه‌که‌دا پێگه‌ی خۆی برپوه، به‌بێ پچ‌پان به‌رپرسیاریتی ب‌لوکردنه‌وه‌ی نه‌ده‌ب و هونه‌ر و فه‌ره‌نگ و هزری کوردی له‌ نه‌ستۆ گرتوو. ته‌نیا گوڤاریکی مانگانه‌ نییه‌ که‌ به‌ شیوه‌یه‌کی پێکۆپیک ده‌رده‌چیت، به‌ لکوو له‌ خۆیدا بووه‌ته‌ دامه‌زراوه‌یه‌کی پۆشنبیری، په‌نگدانه‌وه‌ی خواستی پۆشنبیرانه‌ و نه‌رشییکی ده‌وله‌مه‌ندی میژووی بزافی پۆشنبیری گشت پارچه‌کانی کوردستان و ده‌ره‌وه‌ی کوردستانه‌.

### گه‌شت و ئاله‌نگارییه‌کان

رامان له‌ ماوه‌ی کارکردنیدا، پووبه‌پووی چه‌ندان ئاسته‌نگ بووه‌ته‌وه‌، هه‌ر له‌ ته‌نگه‌ی ئابورییه‌وه‌ تا ئاسته‌نگه‌ فیکری و کولتوورییه‌کان که‌ بارودۆخی ناوچه‌که‌ سه‌پاندوویه‌تی، به‌لام سه‌ره‌پای هه‌موو نه‌مانه‌ش توانیویه‌تی له‌ سه‌ر قاچه‌کانی خۆی به‌ وه‌ستاوی بمینیتیه‌وه‌،

**پۆلى «پامان» له پاراستنى فەرھەنگى كوردیدا**  
 پەيامى «پامان» تەنیا لە دابىنکردنى كەرەستەى  
 كۆلتووریدا سنووردار نىيە، بەلكو پۆلىكى  
 بنەپەتى لە بە بەلگەنامەكردن و پاراستنى ميراتى  
 كوردیدا ھەيە، ھەروەھا پاراستنى زمانى كوردى  
 بە شىۆەزارە جۆراوجۆرەكانى، ئەمەش واى كردووە  
 بىتتە پردىك لە نىوان نەوكاندا و پىۆەندىيەك لە  
 نىوان ناوڤۆى كورد و پەوهند دروست بكات.

### ھەولەكانى سەرنووسەر و تىمى كار

ئازاد عەبدولواھىد، سەرنووسەرى گۆڤارەكە لە  
 پشت ئەم سەرکەوتنەدايە كە زياتر لە چارەگە  
 سەدەيەكى خايارندوو و تا ئىستاش بەردەوامە.  
 ناوبراو پۆلىكى سەرەكى لە بەردەوامبوون و  
 پەرەپيدانى گۆڤارەكەدا بىنيو، بە دلسۆزى و  
 خۆبەخشيەو، ئاراستەى كردوو، ھەولە فيكرى و  
 پۆژنامەگەريەكانى خۆى بۆ پاراستنى ستانداردە  
 بەرزەكەى خستوو تە گەر. ئەو تەنیا كارگىرپىك  
 نىيە، بەلكو بىرمەند و پۆشنىيرىكە، بە ديدگە  
 قوولەكەى «پامان»ى كردوو تە فەزايەكى گەورە  
 بۆ دىالۆگى كۆلتوورى و فيكرى.

جگە لەوھش تىمى سەرنووسەر و ستافى  
 گۆڤارەكە بە پەروۆش و بە گيانىكى لەخۆبوردووانە  
 و داھىنەرانە كاربان كردوو و ھىچ دريغيان  
 نەكردوو لە پيشكەشكردنى گۆڤارىكى ئاست بەرز  
 و باش، چ لە پووى ھەلبژاردنى كەرەستە و چ لە  
 پووى داپشتن و ديزاينەو. بە دلسۆزىيەو كات و  
 وزەى خۆيان تەرخان كردوو بۆ ئەوھى «پامان»  
 بكەنە يەكپىك لە گۆڤارە پۆشنىيرىيە ھەرە  
 ديارەكانى كورد، بەمەش توانىويانە بە پۆحى  
 تىمى و كارى بە كۆمەل بەسەر ئالەنگارىيەكاندا  
 زال بن.

### بەردەوامىيەك جىگەى دەستخۆشىيە

دەرچوونى گۆڤارىكى پۆشنىيرى زياتر لە ۲۸  
 سال بەبى پچپان و بەردەوام بوونى، ئەمە خۆى  
 لە خۆيدا دەستكەوتىكى مەزنە. لە جىھانىكدا  
 كە ئەولەويەتەكان دەگۆردىن و ھەندىك  
 پلاتفۆرمى كۆلتوورى بەرەو دابەزىن دەچن،  
 پامان توانىويەتى بىسەلمىنيت كە كۆلتوور  
 شتىك نىيە بۆ كات بەسەربردن، بەلكو  
 پىۆىستىيەكە بۆ پاراستنى شوناس و مپۆو.  
 لپۆرەو بەردەوامىيەكەى تەنیا رپكەوت نىيە،  
 بەلكو دەرئەنجامى ھەولى ماندوويىنەناسانەى  
 بەرپرسەكانىيەتى، ھەروەھا رەنگدانەوھى باوھپى  
 بەھىزيانە بە پەيامى كۆلتوورى.

لە كۆتاييدا، دەتوانىن بلىين «پامان» وھك  
 چرايەكى كۆلتوورىيى كوردانە دەمىنيتتەو كە  
 پادەستى باھۆز و زىيانەكان نەبوو و بەردەوام  
 بوو لە درەوشاندنەو و پووناكى بەخشىن،  
 پىنمايى پۆشنىيران و زانايان دەكات و ئاسۆى  
 نوچ بۆ بىركردنەو و تىرپامانىان دەكاتەو.  
 سپاس و پىزانىمان بۆ سەرنووسەر و تىمەكەى  
 ھەيە، كە بە ھەولى دلسۆزانەيان ئەم  
 سەرکەوتنەيان بەدەست ھىناو.